

ZAKON

O DOBROVOLJNOM VATROGASTVU

(*"Sl. glasnik RS", br. 87/2018*)

I UVODNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se organizacija dobrovoljnog vatrogastva, osnivanje, delovanje i organi dobrovoljnih vatrogasnih društava, prava i obaveze dobrovoljnih vatrogasnih društava, udruživanje dobrovoljnih vatrogasnih društava, organizacija dobrovoljnih vatrogasnih saveza i druga pitanja od značaja za rad i organizaciju dobrovoljnog vatrogastva u Republici Srbiji.

Pojam dobrovoljnog vatrogasnog društva

Član 2

Dobrovoljno vatrogasno društvo jeste dobrovoljna i nedobitna organizacija zasnovana na slobodi udruživanja, osnovana radi organizovanog dobrovoljnog učešća građana u sprovođenju zaštite od požara, spasavanju ljudi i imovine i realizacije projekata i programa iz ove oblasti koji su od javnog interesa, koja ispunjava uslove propisane ovim zakonom i koja je kao takva upisana u Registar udruženja.

Status pravnog lica

Član 3

Dobrovoljno vatrogasno društvo ima status pravnog lica.

Javnost rada

Član 4

Rad dobrovoljnog vatrogasnog društva je javan.

Dobrovoljno vatrogasno društvo će učiniti dostupnim javnosti sve podatke od značaja za ostvarivanje njegovog cilja, kao i podatke o prihodima i rashodima društva putem internet prezentacije koja se ažurira najmanje jednom godišnje.

Obaveza formiranja dobrovoljne vatrogasne jedinice

Član 5

Dobrovoljno vatrogasno društvo je dužno da formira, opremi i održava funkcionalnom najmanje jednu dobrovoljnu vatrogasnu jedinicu, u skladu sa ovim zakonom.

Udruživanje dobrovoljnih vatrogasnih društava

Član 6

Dobrovoljna vatrogasna društva su članovi vatrogasnih saveza.

Dobrovoljno vatrogasno društvo se može udruživati i u druge asocijacije u zemlji i inostranstvu.

II OSNIVANJE DOBROVOLJNIH VATROGASNIH DRUŠTAVA

Osnivanje dobrovoljnih vatrogasnih društava

Član 7

Dobrovoljno vatrogasno društvo mogu osnovati najmanje tri osnivača, koji mogu biti fizička ili pravna lica.

Osnivanje dobrovoljnog vatrogasnog društva i osnivački akt

Član 8

Dobrovoljno vatrogasno društvo se osniva usvajanjem osnivačkog akta, statuta i odluke o imenovanju organa, a svojstvo pravnog lica stiče upisom u Registar udruženja (u daljem tekstu: Registar).

Osnivački akt sadrži: lična imena, odnosno nazive osnivača i njihova prebivališta, odnosno sedišta; naziv, sedište i adresu dobrovoljnog vatrogasnog društva; lično ime, prebivalište i adresu lica ovlašćenog za zastupanje; potpise osnivača i njihove jedinstvene matične brojeve građana, datum donošenja osnivačkog akta.

Pored podataka i činjenica propisanih zakonom kojim se uređuju udruženja, dobrovoljno vatrogasno društvo dužno je da prilikom podnošenja prijave za registraciju u Registar, podnese i dokaz da poseduje obrazovanu dobrovoljnu vatrogasnu jedinicu u skladu sa ovim zakonom.

Kao dokaz iz stava 3. ovog člana podnosi se uverenje Ministarstva unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: Ministarstvo) o tome da podnosilac prijave ispunjava uslov u pogledu posedovanja vatrogasne jedinice.

Dobrovoljno vatrogasno društvo podnosi Ministarstvu zahtev za utvrđivanje činjenice o posedovanju dobrovoljne vatrogasne jedinice, u cilju registracije u Agenciji za privredne registre.

Ministarstvo će na osnovu podnetog zahteva iz stava 5. ovog člana utvrditi da li su ispunjeni uslovi u skladu sa ovim zakonom, u roku od 60 dana od dana podnošenja zahteva.

Nakon što utvrdi da dobrovoljno vatrogasno društvo poseduje dobrovoljnu vatrogasnu jedinicu, Ministarstvo u roku od osam dana izdaje uverenje o tome, u dva originalna primerka, od kojih se jedan izdaje za potrebe Agencije za privredne registre.

Agencija za privredne registre i Ministarstvo svaku promenu podataka u vezi sa dobrovoljnim vatrogasnim društvima iz Registra razmenjuju elektronski.

Razmenu podataka iz stava 8. ovog člana Ministarstvo i Agencija za privredne registre, urediće sporazumno.

Statut

Član 9

Statut je osnovni opšti akt dobrovoljnog vatrogasnog društva.

Statutom se obavezno uređuje: naziv i sedište, unutrašnja organizacija, organi, njihova ovlašćenja, sastav, način izbora i opoziva, trajanje mandata i način odlučivanja; postupak za izmene i dopune statuta i postupak donošenja i izmena drugih opštih akata; zastupanje dobrovoljnog vatrogasnog društva; ostvarivanje javnosti rada; uslovi i način u članjivanja i prestanka članstva; prava, obaveze i odgovornost članova; način sticanja sredstava za ostvarivanje ciljeva i raspolaganje sredstvima, uključujući i odredbe o privrednoj ili drugoj delatnosti kojom se stiču sredstva za ostvarivanje ciljeva dobrovoljnog vatrogasnog društva; način odlučivanja o statusnim promenama i prestanku rada; postupanje sa imovinom u slučaju prestanka postojanja dobrovoljnog vatrogasnog društva; postupak usvajanja finansijskih i drugih izveštaja; druga pitanja utvrđena zakonom.

Statutom se mogu urediti i druga pitanja od značaja za rad dobrovoljnog vatrogasnog društva.

Naziv dobrovoljnog vatrogasnog društva

Član 10

Dobrovoljno vatrogasno društvo ima naziv.

Naziv mora biti na srpskom jeziku i ćirilicom pismu.

Naziv može sadržati pojedine strane reči ako one čine naziv međunarodne organizacije čije je društvo član, ako su te reči uobičajene u srpskom jeziku, ako za njih nema odgovarajuće reči u srpskom jeziku, ili ako se radi o rečima na mrtvom jeziku.

Naziv, ako je to predviđeno statutom, može biti i na jeziku i pismu nacionalne manjine. Naziv na jeziku i pismu nacionalne manjine upisuje se u Registar posle naziva na srpskom jeziku i ćirilicom pismu.

Dobrovoljno vatrogasno društvo može imati i skraćeni naziv, koji se određuje statutom i upisuje se u Registar.

Naziv i skraćeni naziv dobrovoljnog vatrogasnog društva upotrebljavaju se u pravnom saobraćaju u obliku u kome su upisani u Registar.

Naziv dobrovoljnog vatrogasnog društva mora da sadrži reči "dobrovoljno vatrogasno društvo", a skraćeni naziv slova "DVD", i ne sme da bude zamenljivo sa nazivom drugog pravnog lica niti da izaziva zabunu o njegovim ciljevima ili u pogledu toga o kakvoj se vrsti pravnog lica radi.

Reči "dobrovoljno vatrogasno društvo" u nazivu može da koristi samo udruženje koje ispunjava uslove i ima obrazovanu dobrovoljnu vatrogasnu jedinicu, u skladu sa ovim zakonom.

Ukoliko u postupku nadzora Ministarstvo utvrdi da je registrovano dobrovoljno vatrogasno društvo prestalo da ispunjava uslov u pogledu posedovanja dobrovoljne vatrogasne jedinice, o tome u roku od osam dana obaveštava Agenciju za privredne registre koja pokreće postupak za brisanje dobrovoljnog vatrogasnog društva iz Registra.

Sedište dobrovoljnog vatrogasnog društva

Član 11

Dobrovoljno vatrogasno društvo ima sedište koje mora biti na teritoriji jedinice lokalne samouprave u kojoj se nalazi dobrovoljna vatrogasna jedinica dobrovoljnog vatrogasnog društva.

Simboli vizuelnog identiteta

Član 12

Dobrovoljno vatrogasno društvo može imati svoj znak, logotip, zastavu i druge simbole, u skladu sa zakonom i statutom, a koji jasno ukazuju da je u pitanju dobrovoljno vatrogasno društvo i koji ne smeju da stvaraju zabunu o dobrovoljnom vatrogasnom društvu, njegovim ciljevima ili u pogledu toga o kakvoj se vrsti pravnog lica radi.

III ČLANSTVO I ORGANI

Članstvo u dobrovoljnom vatrogasnom društvu

Član 13

Svako punoletno lice može pod jednakim uslovima utvrđenim statutom da postane član dobrovoljnog vatrogasnog društva.

Maloletna lica starija od šest godina mogu biti članovi dobrovoljnog vatrogasnog društva uz saglasnost zakonskog zastupnika, a u skladu sa zakonom koji uređuje poslovnu sposobnost maloletnih lica.

Dobrovoljno vatrogasno društvo je dužno da vodi evidenciju o svojim članovima.

Evidencija iz stava 3. ovog člana sadrži: ime i prezime, jedinstveni matični broj građana i adresu prebivališta odnosno boravišta.

Prava članova

Član 14

Svaki član dobrovoljnog vatrogasnog društva može da bira i da bude biran u organe dobrovoljnog vatrogasnog društva.

Svaki član dobrovoljnog vatrogasnog društva može pokrenuti postupak pred nadležnim sudom za utvrđivanje ništavosti opšteg akta dobrovoljnog vatrogasnog društva koji je donet suprotno statutu ili drugom opštem aktu, odnosno za utvrđivanje ništavosti pojedinačnog akta koji je donet suprotno zakonu, statutu ili drugom opštem aktu dobrovoljnog vatrogasnog društva, u roku od 15 dana od dana saznanja za akt, a najkasnije u roku od šest meseci od dana donošenja akta.

Utvrđivanjem ništavosti akta iz stava 2. ovog člana ne dira se u prava stečena od strane trećih savesnih lica.

Postupak za utvrđivanje ništavosti akta iz stava 2. ovog člana vodi se prema odredbama zakona kojim se uređuje parnični postupak.

Upravljanje dobrovoljnim vatrogasnim društvom

Član 15

Članovi upravljaju dobrovoljnim vatrogasnim društvom neposredno ili preko svojih izabranih predstavnika u organima dobrovoljnog vatrogasnog društva.

Obavezni organi dobrovoljnog vatrogasnog društva su: skupština, predsednik, izvršni odbor i omladinski klub, a statutom se mogu predvideti i drugi organi.

Skupština dobrovoljnog vatrogasnog društva

Član 16

Skupština je najviši organ dobrovoljnog vatrogasnog društva.

Skupštinu čine svi punoletni članovi dobrovoljnog vatrogasnog društva.

Statutom dobrovoljnog vatrogasnog društva se utvrđuje zastupljenost članova omladinskog kluba u skupštini društva.

Skupština radi i odlučuje ukoliko u radu učestvuje više od polovine od ukupnog broja članova dobrovoljnog vatrogasnog društva.

Skupština odluke donosi većinom prisutnih članova, izuzev odluke o usvajanju statuta, izboru drugih organa, usvajanju budžeta i završnog računa, o čemu odlučuje većinom od ukupnog broja članova.

Skupština usvaja statut, njegove izmene i dopune, bira i razrešava lice ovlašćeno za zastupanje, bira izvršni odbor i predsednika dobrovoljnog vatrogasnog društva, odlučuje o prijemu novih članova i disciplinskim merama protiv članova uključujući i prestanak članstva, udruživanju u saveze i asocijacije, usvaja godišnji finansijski izveštaj, donosi opšte akte dobrovoljnog vatrogasnog društva, donosi poslovnik o radu, donosi akt o formiranju dobrovoljne vatrogasne jedinice i njegove izmene i dopune, i odlučuje o drugim pitanjima utvrđenim statutom dobrovoljnog vatrogasnog društva.

Redovna sednica skupštine održava se najmanje jednom godišnje, pri čemu se statutom može predvideti i kraći rok.

Vanrednu sednicu skupštine može sazvati jedna trećina članova skupštine, pri čemu će u pozivu odrediti vreme i mesto njenog održavanja i predsedavajućeg, do odluke skupštine o predsedavajućem vanredne skupštine.

Od upućivanja poziva do održavanja sednice skupštine ne može proteći manje od sedam dana.

Skupštinom predsedava predsednik dobrovoljnog vatrogasnog društva ili lice koje odredi skupština većinom prisutnih članova.

Predsednik dobrovoljnog vatrogasnog društva

Član 17

Predsednik dobrovoljnog vatrogasnog društva je lice ovlašćeno za predstavljanje i zastupanje dobrovoljnog vatrogasnog društva i odgovorno je za finansijsko poslovanje dobrovoljnog vatrogasnog društva.

Predsednika bira skupština na mandat od četiri godine, većinom od ukupnog broja članova skupštine.

Predsednik može biti razrešen i pre isteka mandata, odlukom skupštine na isti način kao što je i izabran.

Izvršni odbor dobrovoljnog vatrogasnog društva

Član 18

Izvršni odbor dobrovoljnog vatrogasnog društva je izvršni organ dobrovoljnog vatrogasnog društva, stara se o izvršenju odluka skupštine, upravlja društvom između dve sednice skupštine, predlaže akte koje donosi skupština i priprema sednice skupštine, i obavlja druge poslove u skladu sa statutom i poslovníkom o radu.

Izvršnim odborom predsedava predsednik dobrovoljnog vatrogasnog društva.

Izvršni odbor se bira na mandat od četiri godine.

Izvršni odbor može biti razrešen i pre isteka mandata, odlukom skupštine na isti način kao što je i izabran.

Omladinski klub

Član 19

Omladinski klub čine svi članovi dobrovoljnog vatrogasnog društva mlađi od 18 godina.

Omladinski klub afirmiše dobrovoljno vatrogastvo među mladima.

Uloga omladinskog kluba je da promoviše dobrovoljno vatrogastvo i širi svest o značaju dobrovoljnog vatrogastva među mladima.

Članovi omladinskog kluba ne učestvuju u aktivnostima dobrovoljnog društva koje mogu imati bilo kakav oblik rada.

Omladinski klub ima predsednika i izvršni odbor u skladu sa statutom dobrovoljnog vatrogasnog društva.

Predsednik omladinskog kluba je član izvršnog odbora dobrovoljnog vatrogasnog društva.

IV VATROGASNI SAVEZI

Svrha vatrogasnih saveza

Član 20

Vatrogasni savezi predstavljaju i zastupaju interese dobrovoljnih vatrogasnih društava, staraju se o razvoju dobrovoljnog vatrogastva, afirmišu dobrovoljno vatrogastvo među mladima i obavljaju druge poslove u skladu sa statutom.

Članovi vatrogasnih saveza

Član 21

U Republici Srbiji formiraju se opštinski odnosno gradski vatrogasni savezi, međuopštinski vatrogasni savezi, vatrogasni savezi autonomnih pokrajina i Vatrogasni savez Srbije.

Članovi opštinskog odnosno gradskog vatrogasnog saveza mogu biti dobrovoljna vatrogasna društva sa teritorije opštine, odnosno grada.

Ako na teritoriji jedinice lokalne samouprave postoji samo jedno vatrogasno društvo, ono se može udružiti u vatrogasni savez sa teritorije susedne jedinice lokalne samouprave ili formirati međuopštinski vatrogasni savez sa dobrovoljnim vatrogasnim društvima koja su jedina na teritoriji jedinica lokalne samouprave, pod uslovom da su u pitanju međusobno teritorijalno povezane lokalne samouprave.

Članovi vatrogasnog saveza autonomne pokrajine su opštinski, gradski i međuopštinski vatrogasni savezi sa teritorije autonomne pokrajine.

Članovi Vatrogasnog saveza Srbije su opštinski, gradski i međuopštinski vatrogasni savezi i vatrogasni savezi autonomnih pokrajina.

Organi vatrogasnih saveza

Član 22

Obavezni organi vatrogasnih saveza su skupština, izvršni odbor i predsednik, a statutom se mogu predvideti i drugi organi.

Skupština vatrogasnog saveza

Član 23

Skupštinu vatrogasnog saveza čine svi njeni članovi.

Skupština donosi statut vatrogasnog saveza, bira izvršni odbor i predsednika i vrši druge poslove u skladu sa statutom.

Izvršni odbor vatrogasnog saveza

Član 24

Izvršni odbor je izvršni organ i izvršava odluke skupštine vatrogasnog saveza.

Izvršni odbor se bira na mandat od četiri godine.

Predsednik vatrogasnog saveza

Član 25

Predsednik vatrogasnog saveza predstavlja i zastupa savez i odgovoran je za finansijsko poslovanje saveza.

Predsednik vatrogasnog saveza se bira na mandat od četiri godine.

V DOBROVOLJNE VATROGASNE JEDINICE

Svrha formiranja dobrovoljne vatrogasne jedinice

Član 26

Radi sprovođenja zaštite od požara, spasavanja ljudi i imovine, sprečavanja i suzbijanja drugih tehničko-tehnoloških nesreća i elementarnih nepogoda, dobrovoljna vatrogasna društva formiraju dobrovoljne vatrogasne jedinice.

Kategorije dobrovoljnih vatrogasnih jedinica

Član 27

Dobrovoljne vatrogasne jedinice mogu biti jedinice prve, druge ili treće kategorije u zavisnosti od materijalno-tehničke opremljenosti i broja pripadnika.

Uslove u pogledu materijalno-tehničke i kadrovske opremljenosti dobrovoljnih vatrogasnih jedinica propisuje ministar unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: ministar).

Dobrovoljno vatrogasno društvo donosi akt o osnivanju dobrovoljne vatrogasne jedinice koji obavezno sadrži: kategoriju dobrovoljne vatrogasne jedinice, kadrovsku i materijalno-tehničku opremljenost i nivo osposobljenosti pripadnika dobrovoljne vatrogasne jedinice.

Rukovođenje dobrovoljnom vatrogasnom jedinicom

Član 28

Dobrovoljnom vatrogasnom jedinicom rukovodi komandir dobrovoljne vatrogasne jedinice koga postavlja izvršni odbor dobrovoljnog vatrogasnog društva.

Uslovi za pripadnike dobrovoljnih vatrogasnih jedinica

Član 29

Da bi neko lice bilo pripadnik dobrovoljne vatrogasne jedinice mora da ispunjava sledeće uslove:

- 1) da ima najmanje 18 a najviše 55 godina života;
- 2) da je zdravstveno sposobno za izvršavanje zadataka dobrovoljnih vatrogasnih jedinica;
- 3) da je stručno osposobljeno za obavljanje zadataka dobrovoljnih vatrogasnih jedinica;
- 4) da se redovno stručno usavršava.

Izuzetno od tačke 1) ovog člana pripadnik dobrovoljne vatrogasne jedinice može biti i lice starije od 55 godina ako se utvrdi da je zdravstveno sposobno za obavljanje zadataka dobrovoljnih vatrogasnih jedinica.

Zdravstvena sposobnost iz stava 1. tačke 2) i stava 2. ovog člana utvrđuje se na osnovu uverenja izdatog od strane službe medicine rada zdravstvene ustanove nadležne prema mestu prebivališta kandidata.

Pripadnik dobrovoljne vatrogasne jedinice dužan je da na svake tri godine izvrši proveru zdravstvene sposobnosti.

Stručno osposobljavanje i stručno usavršavanje se vrši pohađanjem stručne obuke i polaganjem ispita.

Stručnu obuku i polaganje ispita iz stava 5. ovog člana sprovodi Ministarstvo.

Način sprovođenja stručne obuke i polaganja ispita iz stava 5. ovog člana bliže uređuje ministar. Program stručne obuke iz stava 5. ovog člana donosi ministar.

Podsticaji za pripadnike dobrovoljnih vatrogasnih jedinica

Član 30

Skupština jedinice lokalne samouprave će doneti akt kojim će utvrditi sistem podsticaja i povlastica koje je dužna da obezbedi za pripadnike dobrovoljnih vatrogasnih jedinica.

Prava pripadnika dobrovoljne vatrogasne jedinice

Član 31

Pripadnik dobrovoljne vatrogasne jedinice koji prilikom učešća u gašenju požara ili vršenja obuke bude povređen ili oboli, ima prava iz zdravstvenog, penzijskog i invalidskog osiguranja pod uslovima utvrđenim za pripadnike vatrogasno-spasilačkih jedinica Ministarstva, u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju.

VI FINANSIRANJE DOBROVOLJNIH VATROGASNIH DRUŠTAVA I VATROGASNIH SAVEZA

Sredstva za rad dobrovoljnih vatrogasnih društava

Član 32

Dobrovoljno vatrogasno društvo može sticati imovinu u skladu sa zakonom kojim se uređuju udruženja.

Dobrovoljnom vatrogasnom društvu mogu se dodeliti finansijska sredstva iz budžeta Republike Srbije, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, za podsticanje programa ili nedostajućeg dela sredstava za finansiranje programa koji su od javnog interesa.

Ministarstvo, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave na čijoj teritoriji postoji registrovano dobrovoljno vatrogasno društvo, objavljuje godišnji plan raspisivanja javnih konkursa.

Postupak za dodelu sredstava iz stava 2. ovog člana sprovodi se u skladu sa propisima kojima se uređuje dodela sredstava za podsticanje programa ili nedostajućeg dela sredstava za finansiranje programa od javnog interesa koje realizuju udruženja.

Odredbe st. 1-4. ovog člana primenjuju se i na saveze.

Shodna primena drugog propisa

Član 33

Na pitanja koja nisu ovim zakonom posebno uređena, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuju udruženja.

VII NADZOR

Član 34

Nadzor nad primenom ovog zakona vrši Ministarstvo.

VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 35

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona doneće se u roku od 90 dana od dana stupanja ovog zakona za snagu.

Skupština jedinice lokalne samouprave će akt kojim će utvrditi sistem podsticaja i povlastica koje je dužna da obezbedi za pripadnike dobrovoljnih vatrogasnih jedinica iz člana 30. ovog zakona, doneti u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 36

Dobrovoljna vatrogasna društva registrovana u Registru udruženja do dana stupanja na snagu ovog zakona, dužna su da Agenciji za privredne registre dostave dokaz o posedovanju dobrovoljne vatrogasne jedinice u roku od 18 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, bez plaćanja naknade.

Za dobrovoljna vatrogasna društva koja ne ispune obavezu iz stava 1. ovog člana u propisanom roku, Agencija za privredne registre upisuje zabeležbu da ne poseduju traženi dokaz.

Ukoliko u postupku nadzora Ministarstvo utvrdi da registrovano dobrovoljno vatrogasno društvo iz stava 2. ovog člana ne poseduje dobrovoljnu vatrogasnu jedinicu, o tome u roku od osam dana obaveštava Agenciju za privredne registre koja pokreće postupak za brisanje dobrovoljnog vatrogasnog društva iz Registra udruženja.

Postupci upisa u Registar udruženja započeti do stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama propisa po kojima su započeti.

Član 37

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi član 65. Zakona o zaštiti od požara ("Službeni glasnik RS", br. 111/09 i 20/15).

Član 38

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".